

3. Życie codzienne

- rutyna życia codziennego
- pory dnia
- przedmioty codziennego użytku
- życie towarzyskie
- styl życia

Rozumienie ze słuchu

1. Proszę uważnie słuchać nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

Wyrazy do uzupełnienia tekstu: władzę, mandatu, pana, dla ludzi, poczucie, kontrolerzy, grupy, gniew, interwencji, solidarności

Tekst ten przedstawia scenkę z lat sześćdziesiątych, ze smutnego okresu w historii Polski. Społeczność składała się wtedy z jednej strony z władzy „oni”, a z drugiej ze zwykłych ludzi, którzy wykazywali solidarność.

Antoni Libera: „Madame”

Kontrola biletów

Młody bohater jedzie autobusem. Na jednym z przystanków wsiada dwóch mężczyzn w średnim wieku. Nie kasują biletów, nie siadają. Z kamiennymi twarzami patrzą przez okno.

Po chwili, jak jeden mąż (choć nie patrzyli na siebie) sięgnęli pod kłapy płaszczy i wydobyli stamtąd wiszące na krótkich paskach blaszane złotawe krążki i stanąwszy w rozkroku nad siedzącymi tuż przy nich, wyrzekli równocześnie sakramentalną formułkę:

- Prosz-sz-szę bilety do kontroli.

Jeden z kontrolerów (ten działający z przodu) po sprawdzeniu biletu starszemu panu z paczką, nie poszedł dalej ku innym, lecz zaczął się przyglądać owemu pakunkowi i stwierdził:

- Duże to.

- Piecyk – wyjaśnił pasażer. Właśnie wiozę z naprawy ...

- A co mnie obchodzi – uciał ostro kontroler. – Bagaż. Jak każdy inny. A za bagaż się płaci.

- Panie! Jaki tam bagaż! – polemizował podróżny. – Bagaż to jest walizka. Albo wózek. Lub rower.

- Miejsce zajmuje tak samo – nie ustępował kontroler.

- Jakie miejsce! I komu! Trzymam na kolanach. A poza tym jest pusto.

- No i co z tego, że pusto? Odparł spokojnie kontroler i dodał patrząc w bok: - Bilet za bagaż proszę.

- Dobrze, już dobrze, kasuję – starszy pan podniósł się z miejsca i sięgnął do kieszeni.

- Teraz? – prychnął kontroler. – Teraz to już za późno – i stanął przed kasownikiem.

- No co pan? – człowiek z paczką wyraźnie tracił cierpliwość. – Niech mi pan da skasować!

- Dawałem. Cała minutę. Jakoś pan nie skorzystał.

To oschłe oświadczenie uruchomiło lawinę. Wymiana argumentów, dotąd w miarę spokojna, nabrała przyspieszenia i rozgorzała gniewem. Do zaciętej pyskówki włączyli się rychło inni, siedzący dotychczas cicho, stojąc murem w obronie właściciela piecyka. Na czoło tego chóru wysunął się inwalida, barczysty mężczyzna o sztywnej prawej nodze – siedzący na miejscu dla kalek. Był już poddany kontroli mimo ułomności widocznej gołym okiem. Pewnie mu to dopiekło.

- Wziąłbyś się lepiej nygusie - grzmiał stentorowym głosem – do jakiejś solidnej roboty, miast ludziom uprzykrzać życie. Najlepiej krowy pasać! Myślisz, że my nie wiemy o co się tu rozchodzi? Że premię masz od mandatów?

... Kontroler zażądał od pasażera z piecykiem dowodu osobistego. Ten go wyśmiał, po czym, z dobytkiem w rękach, zrównał się z inwalidą, dziękując mu za wsparcie.

Spółeczność przedstawiona w scenie dzieli się wyraźnie na dwie grupy⁰.

Jedną z nich reprezentują pasażerowie, drugą zuniformizowani urzędnicy państwowi – .....¹. Cechuje ich arogancja, nieustępliwość, ...² absolutnej przewagi nad pasażerami, brak szacunku i zrozumienia .....³.

Pomimo ugodowej postawy starszego .....⁴ kontroler usiłuje go .....⁵ i zmusić do zapłacenia .....⁶. Nieuczciwe postępowanie służy pokazaniu, kto naprawdę sprawuje .....⁷.

Nadużywanie władzy przez kontrolera powoduje .....⁸ tłumy. Ich siła tkwi w .....⁹.

Dzięki solidarnej .....¹⁰ tłumy starszy pan nie czuje się osamotniony i upokorzony.

2. Proszę uważnie słuchać nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

Niektóre kobiety chowają jeszcze na strychach, na dnie pudeł lisie skóry. Te upiorne ze szklanymi oczami i ogonami. Raz do roku jedna czy druga pani wyjmuje lisa, trzepie go ostrożnie na balkonie jak staroświecki dywanik. Zdarza się, że to prezent od zmarłego męża, ślubna pamiątka. Co niedzielę tysiące martwych lisów słuchało homilii, milcząco brało udział we wspianych adoracjach. Teraz lis szyjny to już wstyd. Pochowano je głęboko w szafach.

Nasze dzieci krzywią się z niedowierzaniem, kiedy słyszą, że lis zombie był niedawno symbolem luksusu w Polsce. I kryształ. Grubo rżnięte wazy i wazony, w których wędły imieninowe goździki. Meble z jasnej sosny, boazeria, czerwone złoto.

Współczesność ma już inne fetysze, kapitalizm śni inny sen. A przecież nasze symbole luksusu też się zestarzeją. Co będziemy wstydliwie zdejmować z półek za dwadzieścia lat? Z czego będą czule żartować nasze dzieci? Może smartfony będą symbolem nowobogackiej nerwicy, samochody – zbrodnią przeciwko ludzkości, a telewizory meblem wstydliwie chowanym? Kartonowe kubki na kawę niewybaczalnym grzechem przeciwko planecie? Chociaż zaraz ..... to już się dzieje.

Jedna reklamówka obsługiwała w biednych czasach tygodnie zakupów. Szanowano ją, myto, wycierano – żeby przetrwała jak najdłużej. Jedna reklamówka na miesiąc – nowy symbol nowoczesności.

		P	F	BI
1.	Lisie skóry są w dzisiejszych czasach symbolem luksusu.			
2.	Modne są zwłaszcza paski z lisich skór.			
3.	W przeszłości modne były kryształowe wazy i wazony.			
4.	Przedmioty szybko się starzeją.			
5.	Smartfony zdaniem autora nigdy nie znikną z naszego życia.			
6.	Czasami przedmioty z przeszłości są znowu modne.			
7.	Reklamówka to plastikowa torba na zakupy.			

Rozumienie tekstów pisanych

1. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

__1__ Już docierała do najniższej kondygnacji, gdy nagle przerażający krzyk zmroził jej krew w żyłach.

__2__ Siedząc wysoko, pośród podłużnych, błyszczących liści, wybierała spomiędzy nich twarde kulki orzechów.

__3__ Dorota mrugnęła wesoło i ruszyła przez suchą spłowiąłą trawę pod drzewo.

__4__ **„Z orzechami to już ostatni gwizdek. Tylko tu się doprosić nie można, dziewczyna wiecznie gdzieś lata, a co, ja, emerytka, mam po drzewie jak mała skakać? Z tym reumatyzmem? No już Dorota, a urwij tam najładniejszych.”**

__5__ Letniczka patrzyła z podziwem, jak Dorota z workiem uwiązany w pasie podciąga się do pierwszego konara.

__6__ Usiadłszy wygodnie na najwyższym z możliwych, zawołała „Ju-huu!” i pomachała z góry.

__7__ Przeciwnie, oparła się wygodnie plecami o grubą gałąź, zwiesiła nogi i oddała wspomnieniom.

__8__ W końcu jednak zaczęła zsuwać się szybko w dół, z pomocą miłych, gładkich, chłodnych nawet w upał gałęzi, które same uczynnie podchodziły pod stopy i dłonie.

__9__ Czas mijał. Nazbierała już cały worek orzechów, wcale nie spieszyło się jej do zejścia.

__10__ „Aaaa”! A potem: Uważaj!!!

__11__ Miała jednak dość przytomności umysłu, by wiedzieć, że na pewno coś sobie złamała.

__12__ Ale tę drugą część krzyku usłyszała dopiero na ziemi, gdzie teraz leżała, zwijając się z bólu, który ją oddzielił od świata huczącą niewidzialną ścianą.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

tych	tam	znowu	jeśli	ani		
aby	już	ani	która	jakieś	tak	tyle
czy	ale	niej	kiedy	przez		

Przyjaciół wspomina Artur Andrus : Poradnik Psychologiczny tom 33

Ze Stefanią Grodzieńską poznaliśmy się, ...*kiedy*.....⁰ miała osiemdziesiąt parę lat i znaliśmy się .....¹ przez kilkanaście następnych.

Nie słyszałem, ...² kiedykolwiek Stefania na cokolwiek narzekała. I to nie dlatego, że .....³ świetnie jej się powodziło, bo jak się ma 94 czy 95 lat, to.....⁴ się ma naprawdę na co narzekać, ale to, że np. kiepsko słyszała.....⁵ miała kłopoty z poruszaniem się, to nie był powód do utyskiwań.

.....⁶ już się skarżyła, to na swoich rówieśników. Po wizytach w domu aktora weterana w Skolimowie mówiła: „Słuchaj, ja .....⁷ wracam stamtąd zachrypnięta. Oni .....⁸ wszyscy mają aparaty słuchowe i nikt nie nosi.”

To samo Marysia Czubaszek, ...⁹ miewała regularnie duże problemy na przykład z pracą. Mówiła, że wena do .....¹⁰ przychodzi, jak widzi trzy niezapłacone rachunki.

.....¹¹ niezapłaconych rachunków było zawsze mnóstwo i to też byłby powód, żeby np. usiąść i narzekać, jakie to życie jest beznadziejne.

Nie wpadała w zachwyt nad życiem, nie stwierdzała, że jest ono cudowne, ...¹² mówiła: no to trzeba się wziąć do roboty i zarobić .....¹³ pieniądze.

Mówiła właśnie o tym, że jej nie interesuje za badzo .....¹⁴ dzień wczorajszy, ...¹⁵ dzień jutrzejszy, ona się interesuje dniem dzisiejszym i .....¹⁶.

Poprawność gramatyczna

1. Wpisz w odpowiedniej formie podane w nawiasach wyrazy zgodnie z przykładem:

0.(zapłacić mandat) Jeśli podróżna kupiłaby bilet to nie zapłaciłaby mandatu.

1. (dawać mandaty) Jeśli premia kontrolerów nie zależałaby od ilości mandatów, to oni nie .....¹

2. (wieźć go z naprawy) Gdybyś nie zepsuł piecyka , nie .....².

3. (zająć miejsce) Jeśli w pociągu byłoby dość miejsc, on nie .....³ dla ciebie.

4. (zażądać dokumentów) Jeśli młodzi ludzie zachowaliby się arogancko, policjanci .....⁴

5. (stać murem) Jeżeli ty miałabyś rację, my .....⁵ w twojej obronie.

6. (mieć czas) Jeśli wy .....⁶, chętnie spotkałbym się z wami.

7. (mieć problemy) Gdyby to wszystko było takie proste, on na pewno nie .....⁷ ze znalezieniem mieszkania.

8. (dotykać eksponaty) Jeśli dziecko nie .....⁸, strażnik nie podszedłby do nas.

2. Proszę zamienić podane bezokoliczniki na nazwy czynności według wzoru:

Przykład: Nie używać telefonu! Zakaz ... *używania*.. telefonu!

1. Nie palić papierosów! Zakaz .....¹ papierosów!
2. Nie przechodzić przez jezdnię! Zakaz .....² przez jezdnię!
3. Nie robić zdjęć! Zakaz .....³ zdjęć!
4. Nie farbować włosów! Zakaz .....⁴ włosów!
5. Nie wchodzić bez pukania! Zakaz .....⁵ bez pukania!
6. Nie podlewać ogrodów! Zakaz .....⁶ ogrodów!
7. Nie słuchać muzyki! Zakaz .....⁷ muzyki!
8. Nie wносить sprzętu wideo! Zakaz .....⁹ sprzętu wideo!
9. Nie wychylać się przez okno! Zakaz .....¹⁰ przez okno!

3. Proszę zamienić podane bezokoliczniki na nazwy czynności według wzoru:

Przykład: (słuchać) ...słuchanie... muzyki relaksuje!

- I co mówi lekarz na twoje problemy ze snem?

- Nic nadzwyczajnego, muszę unikać (jeść) .....¹ obfitych kolacji i (pić) .....² wina przed snem.

Zachęca też mnie do (uprawiać) .....³ sportu. Ruch sprzyja (odchudzać).....⁴. A wiesz przecież, że mam problemy z nadwagą. Mówi też, że od (siedzieć) .....⁵ przed telewizorem albo (czytać).....⁶ książek nie będę w lepszym humorze.

Proponuje w zamian (uprawiać) .....⁷ warzyw, (spotykać) .....⁸znajomych, (gotować) .....⁹ zdrowych potraw.

I wiesz, on ma rację. (smucić się) .....¹⁰ w domu i (martwić się).....¹¹ jeszcze nikomu nie pomogło!

Zacznę od (kupić) .....¹² ładnej sukienki i (zrobić) .....¹³ ładnej fryzury! A potem zobaczymy!

Pisanie

1. Chce Pan/pani sprzedać swój samochód. Proszę napisać ogłoszenie. (60 słów)

2. Proszę opisać pejzaż ze swojego okna. (140 słów)

Rozwiązania

Rozumienie ze słuchu

1

1.kontrolerzy, 2.poczucie, 3.dla ludzi, 4.pana, 5.poniżyć, 6.mandatu, 7.władzę, 8.gniew, 9.solidarności, 10.interwencji

2

1.F, 2. F, 3. P, 4. P, 5. F, 6. BI, 7. P

Rozumienie tekstów pisanych

1

4	3	5	2	9	7	6	7	8	10	12	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

2

1.przez, 2.abym, 3. tak, 4. już, 5. czy, 6. jeśli, 7. znowu, 8. tam, 9. która, 10. niej, 11. tych, 12. ale, 13. jakieś, 14. ani, 15. ani, 16. tyle

Poprawność gramatyczna

1

1.dawaliby mandatów, 2.wiozłbyś go z naprawy, 3.zająłby miejsca, 4.zażądali by dokumentów, 5.stalibyśmy murem, 6.mielibyście czas, 7.miałbym problemów, 8.dotykałoby eksponatów

2

1.palenia, 2.przechodzenia, 3.robienia, 4.farbowania, 5.wchodzenia, 6.podlewania, 7.słuchania, 8.wnoszenia, 9.wychylania się

3

1.jedzenia, 2.picia, 3.uprawiania, 4.odchudzaniu, 5.siedzenia, 6.czytania, 7.uprawianie, 8. spotkanie, 9. gotowanie, 10.smucenie się, 11.martwienie się, 12.kupienia, 13.zrobienia